Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/112589,W-Sandomierzu-upamietniono-bohaterow-bitwy-pod-Pielaszowem.html
27.04.2024, 20:34

W Sandomierzu upamiętniono bohaterów bitwy pod Pielaszowem

SANDOMIERZ
www.sandomierz.pl

SANDOMIERZ
www.sandomierz.pl

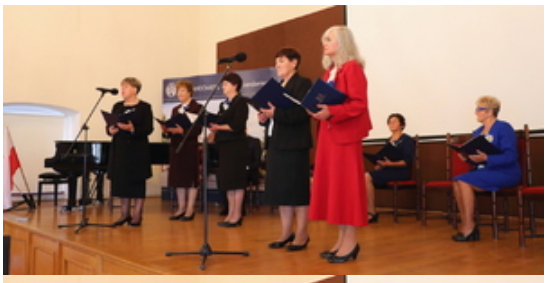

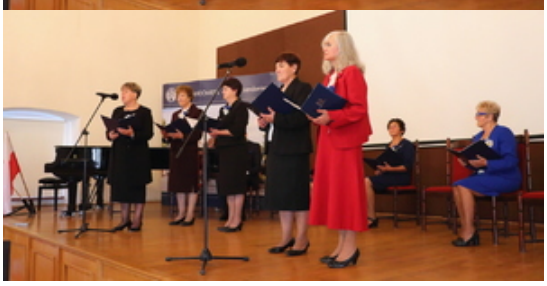

SANDOMIE

SANDOMIE

3 października 2020 r. odbyło się spotkanie Pamięci Sandomierskich Kolumbów. Bohaterką tegorocznej edycji była Wanda Madejczyk z domu Sołhaj – żołnierz Armii Krajowej, uczestniczka akcji „Burza”, poetka, a także zaangażowany społecznik i członkini organizacji kombatanckich.

Jak powiedziała naczelnik Delegatury IPN w Kielcach dr Dorota Koczwańska-Kalita trzeba przypominać uczestników bitwy, ponieważ wiąże się z nimi piękna i tragiczna historia pokolenia roku dwudziestego, ludzi, którzy urodzili się w wolnej Polsce, wywalczonej i wymarzonej.

– *To pokolenie weszło w dojrzałe życie z ogromną nadzieją na Polskę niepodległą i nagle zetknęło się z II wojną światową i jej okrucieństwem. Nie mieli dylematu, że trzeba walczyć o niepodległą, że trzeba walczyć ze złem, że w imię wyższych wartości trzeba poświęcać swój los. Wierzyli w to, że dotrą na pomoc walczącej Warszawie, jednak tak się nie stało, bilans był tragiczny* – powiedziała dr Koczwańska-Kalita.

Sylwetkę Wandy Madejczyk, a przede wszystkim jej okupacyjne losy przedstawił Robert Piwko z Delegatury IPN w Kielcach. Lata 1939-1944/1945 to pasmo trudnych doświadczeń, które spadały na barki rodziny Sołhajów. To również niezwykle ważny etap w kształtowaniu się późniejszej postawy Wandy. Jej fundamentem było przeświadczenie o bezwzględnym złu, jakie zawsze niesie ze sobą konflikt zbrojny.

– *Mimo takich okropnych wydarzeń pani Wanda, wyjeżdżając w 1946 roku z Sandomierza, zawsze z sympatią wracała do tego miejsca, mile wspominała ludzi, ponieważ oprócz tragedii wojny doświadczyła tutaj prawdziwej przyjaźni i pierwszej miłości. Myślę, że w ten sposób także powinniśmy mówić o bohaterach spod Pielaszowa, ukazując ich pod wieloma*

aspektami, a także prezentując nieznane dotychczas wątki z nimi związane – mówił Robert Piwko.

Drugi referat wygłosiła dr Danuta Paszkowska. Mówiła o poezji, którą Wanda poświęciła m.in. miejscom swego pobytu. Z tego też powodu mówiąc dziś o Wandzie – artystce często dodajemy, że była poetką trzech miast – Sieradza, Sandomierza i Warszawy. Prelegentka odniosła się również do innych obszarów twórczości. Wstrząsających swą prostotą wierszy okupacyjnych, czy też poetyckich pożegnań osób najbliższych.

Oba wystąpienia stanowiły wprowadzenie do najważniejszej części sesji, którą był program artystyczny „Naszych imion znaki", oparty na twórczości Wandy. Przedstawienia Jej poezji podjęli się członkowie Zespołu Artystycznego „Etiuda" z Sandomierza w składzie: Maria Furman, Teresa Jopek, Jadwiga Kiełbasa, Jacek Kołodziej, Anna Kuśmierska, Barbara Marzec, Małgorzata Michalczuk, Sabina Młodożeniec i Alicja Wódz (opiekun dr Danuta Paszkowska). Program składał się z 22 utworów podzielonych na fragmenty zatytułowane: Sieradz, Pielaszów i Sandomierz. Oddzielne miejsce zajęły cztery utwory epitafijne nawiązujące do bitwy pod Pielaszowem. To pożegnania Wandy z sanitariuszkami i łączniczkami oddziału „Swojaka", które zostały zamordowane w sierpniu 1944 r.

Na spotkaniu obecni byli potomkowie i krewni żołnierzy spod Pielaszowa: Ewa i Krzysztof Zarobkiewiczowie, Michał Bronikowski, Joanna Szymańska, Adrianna Dukat, Roman Przybylski, Andrzej Frańczak oraz Jerzy i Marcin Kapkowie. Wydarzeniem towarzyszącym spotkaniu była okolicznościowa wystawa poświęcona sylwetce Wandy Madejczyk. Autorem ekspozycji jest Karolina Gara, asystent w dziale historycznym Muzeum Okręgowego w Sandomierzu. Materiały i pamiątki zostały udostępnione przez Annę Wasilewską, córkę Wandy Madejczyk.

Spotkanie zorganizowała Delegatura IPN w Kielcach i Muzeum Okręgowe w Sandomierzu. Patronat honorowy sprawował burmistrz Sandomierza Marcin Marzec, patronat medialny Radio Leliwa, Radio Kielce i Oddział Telewizji Polskiej w Kielcach.